

Klimateffektiv plastupphandling

Plast- och handskdagen
oktober 2018

Om Plastdagen

Plastdagen arrangerades den 25 oktober 2018 på Uppsala Konsert och Kongress av Uppsala kommun och Region Uppsala. Temat för dagen var användningen av plast inom vårdinriktad verksamhet och hur klimatpåverkan från plast kan minskas. Syftet med dagen var dels att sprida kunskap om plast i allmänhet och dels att resonera kring hur vårdinriktade verksamheter kan använda plast på ett mer (klimat)effektivt sätt. Under dagen lyftes bland annat fördelarna med förnybar plast och hur en mer effektiv användning av skyddshandskar kan minska dess klimatpåverkan.

Föreläsare

Följande personer föreläste på Plastdagen.

Anna Lundbom från Ragn-Sells berättade om företagets målmedvetna arbete att gå mot en cirkulär ekonomi. Budskapet i Annas föreläsning var tydligt; avfall är inte skräp utan en värdefull resurs som måste ingå i ett cirkulärt system.

Oskar Sjögren från enheten för Vårdhygien vid Akademiska sjukhuset presenterade handskanvändning ur ett vårdhygieniskt perspektiv. Oskar berättade om hur man uppnår god handhygien, när skyddshandskar ska användas och varför.

Anna Hilding, projektledare för Klimateffektiv plastupphandling, berättade om den klimatpåverkan som skyddshandskar, förkläden, skoskydd och andra vanliga förbrukningsvaror inom vården av plast ger upphov till. Anna förklarade varför det finns ett behov av att effektivisera användningen av handskar ur klimatsynpunkt.

Lina Widenmo från Region Uppsala presenterade det EU-finansierade projektet 'Utveckling och demonstration av biobaserade material för att minska utsläpp av växthusgaser i sjukvården'. Projektet syftar till att minska klimatpåverkan från fossilbaserade engångsartiklar i sjukvården genom att ersätta dem med förnybara material.

Lina Widenmo och Anna Hilding berättade även om strategierna bakom kommunens och regionens arbete med plast samt gav konkreta exempel.

Andras Baky från forskningsinstitutet RISE berättade om för- och nackdelarna med biobaserade (förnybara) plaster ur ett livscykelperspektiv. Andras använde den analys av förkläden som genomförts inom ramen för EU-projektet som exempel på klimatnyttan med förnybara material.

Resultat workshop

Dagen avslutades med en workshop där följande fråga adresserades: *Vad behövs för att vi/ni inom vårdinriktad verksamhet ska kunna upphandla och beställa produkter som är bättre för miljö och klimat?*

Deltagarna delas upp i diskussionsgrupper. Nedan följer resultatet från dessa diskussioner.

Överlag framhävde deltagarna att det finns en brist på information och kunskap om vilka plastprodukter som är bättre ur miljö- och klimatsynpunkt. Det är inte viljan att göra rätt som är problemet utan kunskapen om vilka produkter som är bättre. Det finns även ett behov av att samordna rutiner för inköp för att påverka marknaden för de produkter som köps in.

Vad gäller minimering av produkter av plast framhävde deltagarna att störst potential till förändring finns i att fokusera på konkreta produkter som personalen kan relatera till. Några av deltagarna har gjort just detta och ersatt portionsförpackningarna för smör med små skålar i vilka de portionerar ut smöret. En del förskolor har tagit bort skoskydden med varierande resultat. Här är det viktigt att informera alla inblandade om varför skoskydden tagits bort för att förhindra frustration och missförstånd.

För att främja en större förändring efterfrågar vissa av deltagarna ett beställarsystem som på ett lättillgängligt sätt visar vilka produkter som är bättre ur miljösynpunkt. Här kan till exempel information om materialursprung tillhandahållas. Skyddshandskar, som är en vanlig engångsprodukt, efterfrågas i förnybar plast. Här framhåller dock vissa deltagare att det är viktigt att lämna ett visst utrymme för valfrihet. De ska dock finnas en

lågsta nivå för produkters miljöprestanda. Andra framhäver att det inte finns tid att bedöma olika produkters miljöprestanda. Det måste därför vara lätt att göra rätt!

Deltagare som jobbar med upphandling menar att det underlättar om det finns mål från ledningen eller politiken om att minska klimatpåverkan från inköp av produkter. Då kan ett högre pris på en produkt motiveras av att det krävs för att nå målet.

Resultat av utvärdering

Plastdagens deltagare ombads att fylla i en utvärdering av Plastdagen.

Vad uppskattade du mest under Plastdagen?

Det deltagarna uppskattade mest med Plastdagen var dels nyttig information om bland annat återvinning och dels att träffa människor som är engagerade och vill göra skillnad för miljö och klimat. Föreläsningarna uppskattades.

Vad är det viktigaste du tar med dig från Plastdagen?

Det viktigaste som deltagarna tar med sig är den inverkan plastanvändningen har på miljö och klimat. Flera av deltagarna framhäver vikten av att använda "rätt" plast och att fundera över när plast kan bytas mot annat material. En av deltagarna meddelar att "det är dags att tänka rätt plast på rätt plats". Några av deltagarna uttryckte även ett ökat engagemang för miljön.

Vilka förändringar vill du se på din arbetsplats?

Deltagarna vill se förändringar på sin arbetsplats i form av mer engagerade medarbetare och ökad källsortering. Några av deltagarna vill få sina medarbetare att fundera över när produkter av plast behövs och när plast kan ersättas med annat material. Några deltagare vill även se en effektivisering av handskanvändningen.

Plastdagen hade cirka 60 deltagare.

Bilaga

Följande material skickades ut till alla deltagare av Plastdagen som komplement till dagens föreläsningar.

Samlade resurser om plast

Nedan finner du användbara rapporter och webresurser om plast.

Relevanta rapporter om plast

[Rätt plast på rätt plast](#)

[Allt du inte vill veta om plast](#)

Källsortering

[Uppsala Vatten och avfalls sorteringsguide](#)

[Fti:s sorteringsguide](#)

Återvinning

[Myter om plaståtervinning](#)

[Film om plaståtervinningsprocessen](#)

[Åter-vinneriet](#)

Om vikten att främja ett cirkulärt plasticsystem:

[Ett värdebeständigt svenskt materialsystem](#)